

03/11/2015

BR. 410

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

PLAN RADA ZA 2016.

Junkerova Komisija usvojila Program rada za drugu godinu

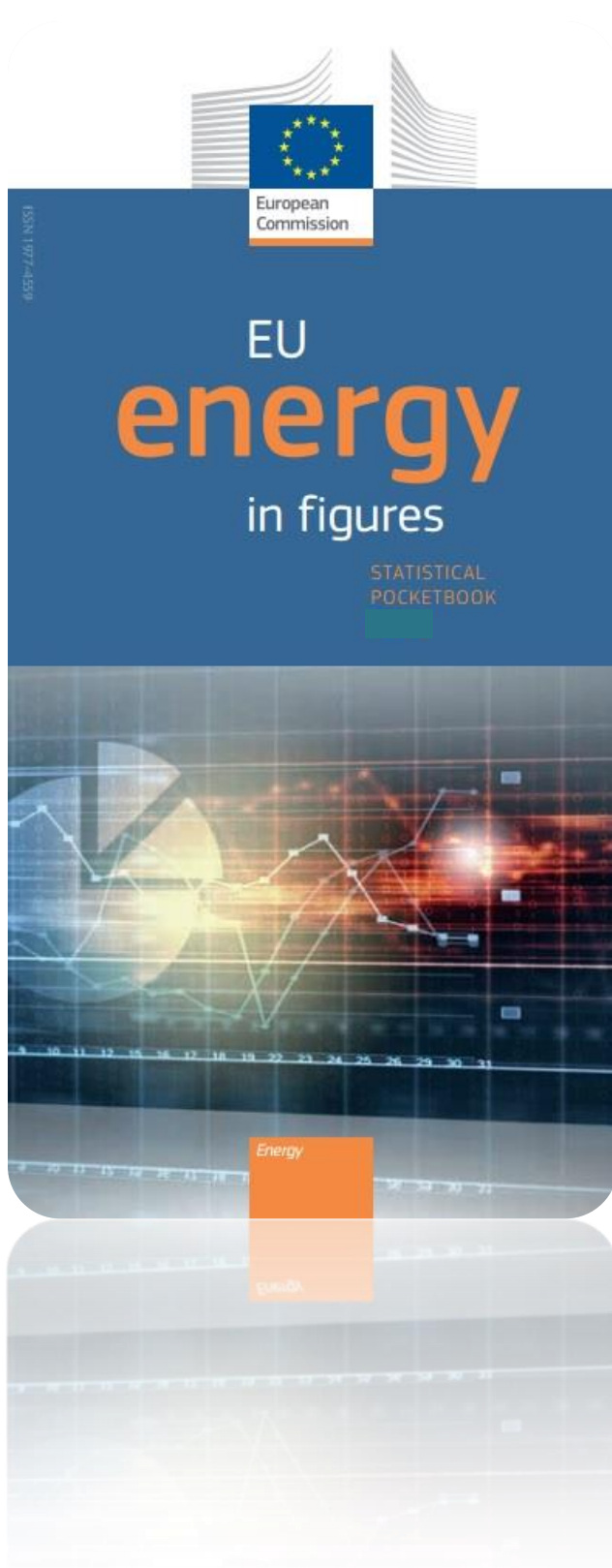
BRISEL – Evropska komisija usvojila je 27. oktobra svoj program rada za 2016. godinu, drugi od kako je na njenom čelu Luksemburžanin Žan Klod Junker. Program rada Komisije u 2016. biće usmeren na listu od 23 ključne inicijative i 40 akcija revizije kvaliteta postojećih EU zakona. Nove inicijative koje će Komisija pokrenuti u 2016. uključuju i one vezane za strategiju jedinstvenog tržišta, kao i implementacije Energetske unije, a u drugim oblastima privrede i uvođenja jedinstvenog digitalnog tržišta, korporativnog poreskog paketa i akcionog plana za PDV.

Među deset političkih prioriteta je i formiranje elastične energetske unije uz dalekovidu politiku klimatskih promena. Komisija u izveštaju navodi da će tomom 2016. godine doneti većinu stavki predviđenih mapom formiranja Energetske unije, dok će u redovnim izveštajima o ovom pitanju raportirati o ostvarenom napretku i onome što još treba da bude urađeno.

Implementacija energetske i klimatske unije za 2030. biće ključni prioritet Komisije za iduću godinu, kako bi se obezbedilo da dogovoreni ciljevi budu ostvarivi. U 2016. godini Komisija će, kako navodi, izneti predloge za doprinos sektora koji nisu obuhvaćeni šemom Trgovanja emisijama EU (ETS), kao što su zgradarstvo, poljoprivreda i dekarbonizacija saobraćaja.

Radi ubrzanja energetske tranzicije, Komisija će takođe predložiti inicijative o novom dizajnu energetske unije, o ostvarivanju cilja dostizanja 15 procentne elektroenergetske interkonekcije do 2030, o sigurnosti snabdevanja energijom, obnovljivim izvorima i energetske unije efikasnosti. "Najzad, mi ćemo razviti jednu integrisanu strategiju istraživanja, inovacija i konkurentnosti unutar Energetske unije kako bi je uklopili u razvojni potencijal stvaranja nisko-ugljeničke privrede", stoji u izveštaju Komisije.

Paket formiranja Energetske unije, kao jedne od 23 inicijative Komisije sastavljen je od: predloga zakona o formiranju tržišta električne energije i pratećeg regulatornog okruženja, uključujući pregled aktivnosti Agencije za saradnju energetske regulatora (ACER) i reviziju regulative o bezbednosti snabdevanja električnom energijom; revizije Regulative o sigurnosti snabdevanja prirodnim gasom i reviziju Odluke o međuvladinom ugovorima; odluka vezanih za integraciju sektora korišćenja zemljišta, prenamene zemljišta i šumarstva (LULUCF) u okvir klimatske politike za 2030; paket obnovljive energije, uključujući kriterijume održivosti za biomasu i paket energetske efikasnosti, uključujući i mere vezane za sektor zgradarstva.

U okviru tzv. REFIT mera rasterećivanja, pojednostavljenja i smanjenja regulatornih troškova unutar zakonodavstva EU, Komisija tokom 2016. godine predviđa i usvajanja Direktive o kvalitetu goriva, Inicijativu o izveštavanju o stanju Energetske unije i o napretku u sprovođenju mera vezanih za unapređenje prirodne sredine. Biće predložena i Direktiva evropskog parlamenta i saveta o smanjenju, po zemljama članicama, emitovanja određenih zagađivača atmosfere i promena vezane Direktive 2003/35/EC.

Tokom 2016. Komisija namerava da utvrdi strategiju i nivo ambicija fitness provere obveza praćenja i izveštavanja u politici zaštite prirodne sredine i

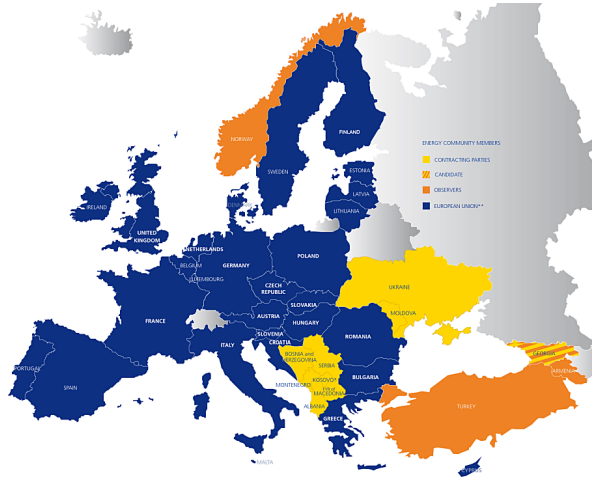
pripreme dokumenata za neke rane aktivnosti u ovom području, između ostalog stanja Direktive o standardizovanom izveštavanju i srodnih upitnika, uključujući i mogući predlog za njegovo ukidanje.

Sve članice Energetske zajednice postale deo EU energetske statistike

BEČ - Posle ispunjenja zahteva Sekretarijata Energetske zajednice (EnZ), upućenog svim članicama EnZ o prikupljanju i obradi podataka iz oblasti energetike, Evropska komisija i Eurostat pristali su da

od sada procesiraju unutar ove statističke kancelarije Evropske unije ne samo podatke dostavljene od strane zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za prijem u EU, već i drugih ugovornih članica EnZ, uključujući Moldaviju i Ukrajinu, saopšteno je iz Sekretarijata. Sve članice EnZ će ubuduće moći direktno da dostavljaju podatke Eurostatu, u okviru obavezujućih pravila obuhvaćenih Regulativom (EC) Br. 1099/2008 o energetske statistici i Direktivi 2008/92/EC vezanoj za

postupak poboljšanja transparentnosti u EnZ u oblastima cena gasa i električne energije za krajnje potrošače u oblasti industrije. Osim toga, Eurostat će moći da obrađuje i druge podatke vezane za energetiku čije dostavljanje je obavezano pravilima EK koje je usvojila EnZ u oblastima korišćenja obnovljivih izvora energije, unapređenja energetske efikasnosti i obaveznih zaliha energije. energy-community.org

Sekretarijat Energetske zajednice za transparentnost međuvladinih ugovora

BEČ - Sekretarijat Energetske zajednice (EnZ) dostavio je odgovor na javne konsultacije koje je pokrenula Evropska komisija o izmenama Odluke Evropskog parlamenta i Saveta iz 2012. godine o uspostavljanju mehanizma razmene informacija i međuvladinim ugovorima između zemalja EU i trećih zemalja u oblasti energetike (IGA). Sekretarijat ukazuje na to da, imajući u vidu da je Energetska zajednica zasnovana na zakonodavstvu EU i da čini integralni deo njenog unutrašnjeg tržišta energije, izmene mehanizma u cilju jačanja transparentnosti IGA i njihovog usklađivanja sa EU zakonima treba da važe i za članice Energetske zajednice. Sekretarijat ocenjuje da se na taj način učvršćuje homogenost unutar proširenog unutrašnjeg tržišta formiranog od strane EnZ. energy-community.org

EP: Usvojeni „plafoni“ u EU za emisije šest štetnih gasova

STRAZBUR - Evropski parlament usvojio je prošle srede planove Evropske komisije o uvođenju ambicioznijih nacionalnih ciljeva za maksimalno dozvoljeno emitovanje šest štetnih gasova, uključujući azotne okside (NOx) i sumpor dioksid (SO₂). U obrazloženju se navodi da zagađivanje vazduha godišnje izaziva 400.000 prevremenih smrtnih slučajeva unutar EU, a ovi planovi bi

takođe trebalo da donesu uštede do iznosa od 40 milijardi dolara u merama smanjenja zagađivanja vazduha do 2030. Poslanici su prihvatili od strane Evropske komisije predložene „plafone“ dozvoljenih emisija za SO₂, NOx, nemetanska isparljiva organska jedinjenja (NMVOC), metan (CH₄), amonijak (NH₃) i fine čestice, koji treba da budu ispunjeni do 2020. i 2030. godine. Što se tiče smanjenja emisija olova, poslanici su zatražili da se pre izjašnjavanja o predloženom plafonu sprovede procena uticaja predložene mere. europa.eu

Globalne mere energetske efikasnosti uštedele bi do 2030. do 410 milijardi evra

BRISEL - Ukoliko bi pravila energetske efikasnosti i standarda eko-dizajna proizvoda bili usklađeni širom planete, uštede u oblasti energije i emisija gasova staklene bašte bile bi ogromne, pokazuje nova studija koju je pripremila Evropska komisija. Do 2030. bilo bi uštedeno do 7.600 TWh električne energije – što bi predstavljalo smanjenje od 13 odsto u odnosu na uobičajeni scenario potrošnje. Globalne mere energetske efikasnosti i eko-dizajna mogle bi uštedeti ekvivalent od bezmalo dvostruke godišnje potrošnje električne energije u SAD, donoseći uštedu u potrošnji energije od 280 do 410 milijardi evra do 2030, stoji u studiji. europa.eu

Rusija prognozira skuplji gas za Evropu

MOSKVA - Rusko Ministarstvo energetike korigovalo je u ponedeljak na gore prognozu cene gasa za evropsko tržište u 2016. za 14%, na 0,199 USD/m³, odnosno 199 USD za 1.000 m³. Ranija prognoza iznosila je 0,174 USD/m³. Takođe je povećana i prognoza cene gasa za Evropu u 2015. godini, na 0,25 USD/m³ umesto ranije očekivanih 0,239 USD/m³.

[Sputnik](http://sputnik.com)

Testiranje dizel motora tek od 2017.

BRISEL - Evropske države postigle su u sredu kompromisni dogovor o novim testiranjima vozila koji omogućava više od dvostruko dozvoljenog nivoa emisije štetnih plinova, usprkos skandalu koji je izbio s Volkswagenom. Time je razvodnjen prvobitni predlog Evropske komisije jer su mnoge države želele da zaštite automobilsku industriju koja zapošljava 12 miliona ljudi. Jedino je Holandija koja je jedina glasala protiv.

Komisija je predložila da testiranja novih vozila u realnim uslovima počnu iduće godine, ali je to ipak pod pritiskom pomerenom za septembar 2017. Dozvoljeni nivoi azotnih oksida (NOx) do 2020. biće povećani 50% iznad postojećih, kako bi automobili mogli da prođu testove u realnim uslovima. Naime, pokazalo se da neki dizel automobili emituju i 400% više NOx na drumovima, nego pri laboratorijskim testiranjima. Nemačka je bila glavni „branilac“ dizel motora, a njoj uz rame Austrija, Francuska, Španija, Italija i zemlje istočne Evrope s izuzetkom Poljske, javlja [Euractiv](http://euractiv.com).

Mađarska planira nova smanjenja računa za struju i gas

BUDIMPEŠTA – Vlada Mađarske planira da dodatno sreže račune domaćinstava i industrije za utrošenu energiju, saopštio je prošle nedelje šef kabineta premijera te zemlje Viktora Orbana.

Janoš Lazar je rekao da će vlada na ovonedeljnom sastanku doneti predloge o smanjenju cena električne energije i gasa i dodao da će to biti „dobar odgovor“ Briselu, povodom odluke Evropske komisije da pokrene istragu protiv Budimpešte zbog kršenja odredbi energetske regulative EU. [Reuters](http://reuters.com)

IEA: Ne računajte da će nafta ostati jeftina

SINGAPUR - Prvi čovek Međunarodne agencije za energiju (IEA) upozorio je države da prilikom kreiranja energetske politike ne računaju da će cene nafte ostati niske, jer bi ponuda ove sirovine već od sredine 2016. mogla da se smanji.

"Jako bismo pogrešili kada bismo procenu sigurnosti snabdevanja temeljili isključivo na očekivanim kratkoročnim trendovima cena nafte", istakao je izvršni direktor IEA Fatih Birol na singapurskoj Međunarodnoj nedelji energije. Ako cene nafte ostanu na sadašnjim nivoima, ulaganja u proizvodnju verovatno će se dodatno smanjiti u 2016., pošto su ove godine pala više od petine, rekao je Birol.

"Ako se ta prognoza pokaže tačnom, ulaganja će prvi put u dve dekade beležiti pad dve godine zaredom i treba razmisliti o srednjoročnim i dugoročnim posledicama tog smanjenja ulaganja", rekao je on. **Reuters**

Fenomen jeftine nafte - prezagušena ponuda goriva

LONDON - Nepoželjni tankeri sa dizel gorivom i kerozinom preusmeravaju se iz evropskih luka na duže rute oko južnog roga Afrike, prenosi u ponedeljak **Reuters** informacije dobijene od trgovaca. Ovaj simptom odslikava povratni efekat jeftine nafte, koja je navela rafinerije širom sveta, od Roterdama, preko Indije, do Luizijane, da maksimalno pokrenu kapacitete, zanemarujući procenu koliko će i dokle će tržište moći da prihvati uvećanu ponudu goriva.

Potrošnja benzina je posle meteorskog rasta na početku ove godine zastala, dok je navala tankera sa destilatima ka tržištu Evrope stvorila zagušenja i zastoje u lukama, počela da gomila troškove i navodi trgovce na traženje novih destinacija. Ova parada „plovila bez jasne destinacije“ dodatno podgrejava sumorne prognoze o mogućem skorom oporavku cena nafte, piše Reuters.

Iz broderske kompanije Gibson navode da je ovaj trend blizu plafona, sa sve više izveštaja o kašnjenju sa isporukama i iznuđenom skladištenju derivata: „U ovom trenutku ima tankera sa pola miliona tona destilata, poput Captain Paris, Ocean Tiara i Portman Square, koji plove putem oko afričkog Rta Dobre nade, umesto bržim i efikasnijim pravcem kroz Suecki kanal i usidravaju se kod obala Gibraltara čekajući da pronađu destinaciju, umesto da se upute ka sve zagušenijem evropskom čvorištu Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen (ARA)“.

Trgovci posebno ukazuju na ogromne količine dizela koji stiže u Evropu i stvara pravi rat za dobijanje prostora u nekom od kopnenih skladišta. Sa pojačavanjem contango-a neki od trgovaca nalaze zaradu i u ovim sporijim putovanjima, dok su drugi već zauzeli pozicije čuvajući goriva na sopstvenim plovećim skladištima. Međutim sa približavanjem uskladištenih zaliha dizela blizu rekordnog nivoa od 6 miliona tona u ARA čvorištu, za ostale trgovce praktično u Evropi nema mesta.

Uprkos svemu ovome, prerađivači nafte još ne pokazuju bilo kakav nagoveštaj namere da uspore sa proizvodnjom. Naprotiv, ponovno smanjenje cena Brenta ih ohrabruje da rade punim gasom, što dodatno pojačava pritisak na skladišne kapacitete, tankere i cene nafte, konstatuje **Reuters**.

Poslednji korak liberalizacije elektroenergetskog tržišta Hrvatske

ZAGREB - Hrvatska beza električne energije (CROPEX) počće ove nedelje s radom, najavio je u četvrtak ministar privrede Ivan Vrdoljak na predstavljanju CROPEX-a potencijalnim članovima. Vrdoljak je kazao da je početak rada berze poslednji korak liberalizacije tržišta električne energije u Hrvatskoj. Istakao je da će se liberalizacija odraziti na cene kao što je bio slučaj kod goriva, odnosno da će se trgovati po najpovoljnijoj ceni što će uticati i na cene za domaćinstva.

Hrvatsku berzu električne energije osnovali su Hrvatski operateri prenosnog sistema (HOPS) i Hrvatski operator tržišta energije (HROTE) radi organizovanja trgovanja za fizičku isporuku električne energije na području Hrvatske i povezivanja s drugim berzama električne energije. CROPEX je već sklopio partnerstvo s Nord Pool Spot-om, najvećim berzanskim subjektom severa Evrope.

CROPEX će značajno olakšati rad trgovcima električnom energijom jer će prilikom kratkoročnog trgovanja imati centralno organizovano mesto trgovanja za dan unapred i neće morati da razmišljaju hoće li im prodana energija biti plaćena budući da će taj rizik na sebe preuzeti berza, objasnio je direktor CROPEX-a Silvio Brkić. Dodao je da će na berzi uglavnom trgovati kompanije za trgovinu električnom energijom registrovane u Hrvatskoj, ali i one sa sedištem izvan Hrvatske, na primer iz Evropske unije i Evropske energetske zajednice. *Poslovni.hr*

CROPEX
CROATIAN POWER EXCHANGE

nordpool spot

TE Plomin C nije odobren u Briselu

BRISSEL - Evropska komisija (EK) je dostavila Hrvatskoj elektroprivredi (HEP) negativno mišljenje o ugovoru s japanskim Marubeniem, konzorcijumom s kojim bi HEP trebalo da gradi i zajedno upravlja budućom, milijardu evra vrednom TE na ugalj Plomin C, neslužbeno saznaje *Novi list*. Prema tim saznanjima, Komisija ne odobrava potpisivanje tog ugovora dok se njegovi uslovi ne usklade s onim što Komisija traži. Prema nacrtu tog ugovora, naime, HEP bi od Marubenija, koji će pokriti veći dio investicije u Plomin C, morao da otkupljuje polovinu proizvedene električne energije, što je u suprotnosti s Trećim energetske paketa EU, odnosno pravilima koja kažu da svim kupcima struje na tržištu treba biti omogućen slobodan izbor snabdevača. HEP bi, međutim, imao monopol tog otkupa, što narušava tržišna pravila.

Ugovor HEP-a kao državne kompanije s Marubeniem kao strateškim partnerom, smatra se državnom pomoći privatnoj firmi, što je praksa zabranjena u EU. Na pitanje jesu li primili mišljenje Komisije, i šta u njemu stoji, iz HEP-a kažu da o detaljima postupka za sada ne mogu javno da govore.

Počeli razgovori vezani za ispunjavanje obaveza BiH prema Energetskoj zajednici

SARAJEVO - Ministar spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirko Šarović sastao se prošlog četvrtka s direktorom Sekretarijata Energetske zajednice (EnZ) Janezom Kopačem i ministrom industrije, energetike i rudarstva RS Petrom Đokićem, radi razgovora o ispunjavanju preuzetih obaveza BiH u skladu s Ugovorom o osnivanju EnZ s posebnim osvrtom na obaveze po 3. energetskom paketu za električnu energiju i gasni sektor. Kašnjenje u ispunjavanju tih obaveza bio je razlog a su pokrenute mere protiv BiH na 13. ministarskom sastanku EnZ u Tirani 16. oktobra, piše **Energetika.ba**.

Portal dodaje da je istovremeno u Spoljnotrgovinskoj komori BiH, istim povodom održan sastanak timova eksperata tri ministarstva i predstavnika Elektroprenosa BiH, Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK) i Nezavisnog operatora sistema BiH (NOS). Zaključeno je da tokom novembra dogovore potrebna rešenja ovih problema.

SOCAR spreman da izvozi gas i gasifikuje Crnu Goru

BAKU - Azerbejdžanski gas morao bi da stigne do Crne Gore preko Albanije, rekao je u četvrtak predsednik azerbejdžanske naftno-gasne kompanije SOCAR, Rovnag Abdulajev. Kako prenosi lokalna agencija **APA**, on je rekao novinarima da bi SOCAR morao osim isporuka gasa, učestvovati i u gasifikaciji Crne Gore. „To bi (za Crnu

Goru) bilo profitabilnije i od veće koristi. Gas će stići do Albanije posle realizacije projekta Transjadranskog gasovoda. Iza toga krenula bi distribucija tog gasa“, rekao je Abdulajev. Inače, u Azerbejdžanu je ove nedelje boravio premijer Crne Gore Milo Đukanović i pri tom se sastao i sa predstavnicima SOCAR-a.

EPCG: Građani duguju 137 miliona evra

PODGORICA - Ukupan dug domaćinstava i preduzeća Elektroprivredi Crne Gore (EPCG) za utrošenu električnu energiju iznosio je na kraju septembra 187 miliona evra, pokazuju podaci EPCG. Od toga dug domaćinstava iznosi oko 137 miliona evra. Septembarske račune umanjene za iznos popusta za redovne platiše dobilo je čak 45 odsto domaćinstava u Crnoj Gori, koji tako plaćaju pet i deset odsto nižu cenu električne energije, zbog redovnog izmirivanja računa, rekli su iz EPCG-a. **SEEbiz**

Akcionari CGES: Odluka o zalaganju imovine 1. decembra

PODGORICA - Akcionari Crnogorskog elektroprenosa CGES razmatraće 1. decembra odluku o zalaganju imovine kompanije zbog obezbeđivanja kolaterala za državnu garanciju, koju treba izdati za pokriće dela kredita ugovorenog sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj EBRD. Za usvajanje odluke će, prenosi agencija **Mina-business**, biti neophodna većina vlasnika 77 odsto ukupnog broja akcija kompanije sa pravom glasa. Država je vlasnik 55 odsto akcija CGES-a, dok drugi po veličini vlasnik, italijanska Terna poseduje 22,1 odsto akcija.